

Wiadomości polityczne

Senator Dobiecki u sędziego śledczego

Półurzędowa agencja „Iskra” komunikuje:

Jak się dowiadujemy, senator Dobiecki został w dniu dzisiejszym wezwany do sędziego śledczego dla spraw szczególnej wagi p. Demanta, prowadzącego — jak wiadomo — śledztwo w sprawie żyrardowskiej i został tam poddany przesłuchaniu, które przeciągnęło się do późnego wieczora.

Wycieczka dziennikarzy niemieckich

Na zaproszenie rządu polskiego przybyć ma w ostatnich dniach b. m. wycieczka redaktorów pism niemieckich. W skład wycieczki wejdzie 10 osób z szefem wydziału prasowego Ministerstwa Propagandy Rzeszy. Wycieczka ta jest rewizytą na pobyt dziennikarzy polskich w Niemczech.

Uczestnicy wycieczki podczas swego pobytu w Polsce odwiedzą wszystkie większe miasta i porty gdańskie.

Prace N. I. K. P.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa kończy obecnie opracowanie zamknięć rachunkowych na rok 1932-33 i sprawozdania z kontroli budżetowej za rok 1933-34. Sprawozdania N. I. K. P. złożone mają być członkom rządu i marszałkom ciał ustawodawczych na początku sesji sejmowej.

Odnaczenie

W dniu dzisiejszym p. minister Rolnictwa i Reform Rolnych Juliusz Poniatowski udekorował podsekretarza stanu w rumuńskim ministerstwie Rolnictwa p. Manoiulescu Komandorją z Gwiazdą „Polonia Restituta”.

J. Prus

Forma rządu

Rządem narodowym w szerokim znaczeniu tego słowa, jest cała organizacja polityczna Narodu, której członkowie w różnym zakresie i na rozmaitych przez siebie zajmowanych stanowiskach wywierają wpływ na rozwój Narodu. Rządem narodowym w ścisłym tego słowa znaczeniu będzie naczelne kierownictwo polityczne państwa i Narodu. Forma zorganizowania tego kierownictwa ma bardzo duże znaczenie.

W POLSCE MONARCHJA NIE WCHODZI W RACHUBĘ

Formą zorganizowania tak pojętego rządu narodowego nie może być dynastia i reprezentujący ją w danym okresie król. W Polsce bowiem niema tradycji monarchistycznych, sztuczne zaś ich stworzenie jest niemożliwe.

POJĘCIE „FUEHRERA” OBCE PSYCHICE POLSKIEJ

Również nie odpowiada psychice polskiej forma rządu narodowego w postaci „fuehrera”, tak zrośnięta z psychiką germańską. W Niemczech już w czasach pragermańskich występuje „fuehrer” — wódz, jako istotny kierownik polityczny. Natomiast w Polsce

brak jest tradycji wodzostwa. Historia nasza nie zna „wodzów”, którzyby tak przerastali swe otoczenie, by zostało ono całkowicie zepchnięte na plan drugi. Na przeszkodzie stoi psychika polska, którą dobrze oddaje przysłowie „szlachcie na zagrodzie równy wojewodzie”. Nieliczne próby stworzenia „wodza narodu” popierane z reguły przez obcych dały bardzo niezadowalające rezultaty.

ZBIOROWE KIEROWNICTWO

W Polsce więc naczelne kierownictwo polityczne musi być zbiorowe tak, jak to zresztą zawsze było w okresach największego rozkwitu naszej potęgi. Panowie małopolscy na przełomie XIV i

XV wieków, czy też w późniejszych jagiellońskich czasach senat był tym istotnym rządem narodowym.

KOOPTACJA ALBO NOMINACJA

Ciało zbiorowe może powstać w dwojaki sposób, albo w drodze nominacji przez głowę państwa, który zresztą powinien być wybierany przez to ciało zbiorowe, a mieć charakter reprezentatywny i nie być istotnym kierownikiem politycznym, albo też w drodze kooptacji przez samo ciało rządzące, dla którego właściwszą nazwą, zgodną z tradycjami polskimi byłby senat. W każdym razie senat ten nie powinien powstawać w drodze wybo-

rów, a celem uniezależnienia go od wszelkich czynników poza nim stojących udział w nim powinien być dożywotni.

UPRAWNIENIA SENATU

Poza wyborem głowy państwa do uprawnień senatu należałyby musiało wydawanie decyzji we wszelkich ważniejszych sprawach, dotyczących kierowania państwem i organizacją polityczną państwa. Miał być on więc władzą zarówno ustawodawczą, jak i wykonawczą. Byłby on związany tylko tem, że zmiana pewnych przepisów (przepisów konstytucyjnych) musiałaby być dokonywana kwalifikowaną większością, w niektórych wypadkach musiałaby być zasięgnięta opinia reprezentacji pełnoprawnych obywateli (sejmu), w jeszcze innych byłoby niezbędne współdziałanie głowy państwa. Kontrolę zaś prawną i finansową nad sposobem wykonywania rządów przez senat sprawowałoby niezależne od niego sądownictwo.

Liga Narodów na powodzin

Polscy urzędnicy sekretariatu generalnego Ligi Narodów przesyłali za pośrednictwem delegacji Roplej w Genewie sumę 3.426 zł. 45 gr. jako wynik dobrowolnego jednorazowego opodatkowania się na rzecz powodzin w wysokości 9 procent od swych pborów.

Jednocześnie polscy urzędnicy Międzynarodowego Biura Pracy opodatkowali się na ten sam cel w wysokości 3 procent od swych pborów na przeciąg trzech miesięcy.

Wymiana handlowa francusko-rumuńska

BUKARESZT, 14. 8. (PAT.). Po długich rokowaniach finansowych rumuńsko - francuskich, podpisano tu układ, przewidujący sposób wzajemnej regulacji należności z tytułu wymiany handlowej.

Na mocy tego układu tylko 60 proc. należności francuskich wobec Rumunii pójdzie na pokrycie należności rumuńskich wobec Francji, reszta zaś pozostawać będzie do dyspozycji rumuńskiego banku narodowego.

Wycieczka do OBERAMMERGAU na Przedstawienia Pasyjne

połączone ze zwiedzaniem Monachium, Norymbergi, Dreznia i Zamość Bawarskich 26 sierpnia — 3 września. Cena od zł. 300.— łącznie z paszportem. Zapisy i informacje: Liga Katolicka, Katowice, Piłsudskiego 53 P. B. P. „FRANCOPOL”. Warszawa, Mazowiecka 9.

Manifestacja uczuć katolickich Polaków z Zagranicy

POZNĄ, 14. 8. (PAT.). We wtorek rano udali się uczestnicy II Zjazdu Polaków z Zagranicy, bawiający od wczoraj w Poznaniu, do katedry na nabożeństwo. W złotej kaplicy katedry obok pomników grobów królów Mieczysława I i Bolesława Chrobrego celebrował Mszę św. ks. prymas Hlond, poczem wszyscy goście udali się do pałacu arcybiskupiego na posłuchanie u J. E. ks. prymasa Hlonda.

Imieniem przybyłych przemówił do J. E. ks. prymasa Hlonda p. Budzyński, który złożył ks. prymasowi hołd jako najwyższemu dostojnikowi Kościoła katolickiego w Polsce, poczem w gorących słowach wyraził podziękowanie rządowi polskiemu i społeczeństwu za przyjęcie, którego serdeczność i organizacja przeszła ich oczekiwania. W odpowiedzi podniósł J. E. ks. prymas Hlond znaczenie Kościoła katolickiego w życiu emigracji polskiej, a następnie podkreślił specjalnie znaczenie opieki władz polskich nad emigracją i bardzo dodatnią działalność polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych zagranicą. Wkońcu ks. prymas pobłogosławił przedstawicielstwo wychodźstwa na dalszą drogę.

Następnie miało się odbyć złożenie hołdu i wieńca na stóp pomnika Serca Jezusowego, lecz wobec ulewnej deszczu uczestnicy udali się autokarami wprost do gmachu Muzeum Polonii zagranicą, który następnie skreślił historię powstania Muzeum, zaznaczając, że zaczątkiem tego Muzeum stał się gmach wybudowany na PWK kosztem wychodźstwa polskiego w Ameryce i zebrane tam eksponaty, poczem przedstawił cele i zadania Muzeum.

Następnie cenzor Świątek wyraził radość z powodu powstania Muzeum Polonii zagranicą, które zostało zapoczątkowane przez kolonję amerykańską, przyczem przypomniał, że Związek Narodowy Polski w Stanach Zjednoczonych przyczynił się wydatnie do budowy gmachu i że ostatni sejm Związku przed 3 laty uchwalił poważne sumy na dalsze wyposażenie. Cenzor Świątek zapewnił ze swej strony, że zarówno w tej sprawie, jak i we wszystkich pracach i działalności Świątowa Związku Polaków Polonii amerykańskiej jest gotowa do jaknajściślej współpracy.

Po akcie otwarcia goście złożyli interesujący zbiory Muzeum, poczem delegacja uczestników wycieczki udała się pod pomnik Serca Jezusowego, celem złożenia wieńca, reszta zaś odjechała na wspólny obiad. O godz. 14.25 uczestnicy wycieczki II Zjazdu Polaków z Zagranicy odjechali specjalnym pociągami z Poznania do Częstochowy.

Odjeżdżających żegnali na dworcu przedstawiciele władz z wicewojewodą Kauckim gen. Władem, zastępcą dowódcy O. K. i prezydentem miasta Ratajskim na czele oraz przedstawiciele społeczeństwa.

„Guldenboden” Niemiecka powieść o Pomorzu

(Hans von Hulsen. Guldenboden oder Erwirbes, um es zu besitzen. 5 Aufl. Leipzig 1928. Verlag von Philipp Reclam jun. 8, str. 386. 1 nlb.).

Powieść Hansa von Hulsena roztacza obraz polskiej reformy rolnej w związku z postanowieniami traktatu wersalskiego oraz stosunku rządu polskiego do niemieckich właścicieli ziemskich na Pomorzu. Przedstawione jest to tak, że rząd polski, per fas, et nefas, wszelkimi środkami prawnymi i bezprawnymi, dąży do wywłaszczenia Niemców na Pomorzu. Zdarzają się przytem niestychane gwałty i skandale, zmuszające do interwencji rządu niemieckiego, będące niekiedy przedmiotem obrad międzynarodowych sądów rozjemczych. Taki właśnie akt gwałtu jest osią powieści „Guldenboden”. Polityka, będąca motorem poczyną wszystkich głównych osób, nie wyłącza jednak bohatera, umiejętnie ubrana jest w szatę prawdziwej literackiej. Treść powieści jest następująca:

Młody artysta-skrzypek, Magnus Bachmeister, jeździ po świecie z koncertami, całkiem oddany sztuce. Pewnego dnia otrzymuje zawiadomienie o śmierci swego opiekuna, nazywanego wujem, barona Adlerflychta, właściciela Złotej Roli, dawniej Guldenboden (obie nazwy jak niemal wszystkie, zmienione, nieistniejące na mapie), majątku nad Wisłą pod Grudziądem. Przybywszy na miejsce, dowiaduje się, że został adoptowany przez barona i cały majątek po nim dziedziczy. Mimo woli więc porzuca cyganerię muzyczną i zostaje panem baronem na wielkim majątku. Polityka nie zajmuje się, czem naraza się na gniew i groźby Niemców okolicznych. Po jakimś czasie budzi się w nim głęboka miłość do pięknej starościarki grudziądzkiej, Zofji Kwileckiej.

Aż o to pewnego dnia spada na niego grom. Zofja ostrzega, że gotuje się na jego majątek za mach rządu i radzi, żeby majątek sprzedał. Może go zaś korystnie sprzedać, bo zamierza go kupić sam starosta. Propozycję Niemcy uważają za podstęp Kwileckiego i jego córki, której za długo czekać na oświadczenie się Magnusa.

Tymczasem Magnus dowiaduje się, że jest nie tylko adoptowanym, ale prawdziwym synem Adlerflychta. Budzi się w nim krew przodków. Jak przedtem skłonny był wszystko porzucić, chce ująć trującą jego duszę artystyczną zatargom, tak teraz postanawia bronić się ostatecznie. Ale rząd szybko działa: sprzedaje majątek, a nowy nabywca zarządza bez ceremonii eksmisję barona. Magnus, oddawszy sprawę adwokatowi i wygrawszy ją w pierwszej instancji w Toruniu, wyjeżdża zagranicę, ażeby, uzyskawszy sławę światową, tem skuteczniej móc wstrząsnąć na wielki skandal i polskie bezprawie.

Nie tylko bowiem bezprawnie

Nowe przepisy o zbiorach publicznych

Z dniem dzisiejszym t. j. 15 b. m. wchodzi w życie nowe przepisy o zbiorach publicznych. Zbióranie będzie się mogło odbywać tylko w puszkach zamkniętych. Sprzedaż wszelkich przedmiotów z racji zbioru będzie musiała się odbywać przez podanie ściśle określonych cen.

Pod karą wysokich grzywnien zakazany zostaje udział małoletnich do lat 18-tu w zbiorach. Osoby przeprowadzające kwesty otrzynmywać będą specjalne legitymacje od władz administracyjnych na czas zbiorów.

Przyjęcie na cześć prof. Schmidta

Z okazji przyjazdu sowieckiej delegacji z prof. Schmidtem na Kongres Geografów w Warszawie odbędzie się w ambasadzie sowieckiej szereg przyjęć dla sfer naukowych. Przyjazd delegacji sowieckiej nastąpi dnia 19 b. m. wieczorem. Prof. Schmidt wygłosi 2 odczyty: jeden na Kongresie Geografów, drugi zaś odczyt publiczny w jednej z sal warszawskich.

Humorystyczne odwołania księcia Pszczyńskiego

Niezależnie od sporu księcia pszczyńskiego ze skarbem państwa o kwotę 7 milionów złotych, którą to kwotę Najwyższy Trybunał Administracyjny zasądził już wyrokiem prawomocnym na rzecz skarbu państwa, toczy się w instancji odwoławczej dalszy spór o 4 miliony złotych również z tytułu wymiaru podatków za okres czasu 1925 — 1930.

Odwołania księcia na wymiar podatkowy, dokonany przez izbę skarbową śląską, do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, już po rozpatrzeniu uprzednich odwołań przez miejscową komisję szacunkową i odwoławczą, odniósł ten skutek, że Trybunał z uwzględnieniem formalnych przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez śląską komisję odwoławczą. Decyzja ta nastąpiła przed kilku miesiącami. Komisja odwoławcza ukończyła temi dniami rozpatrywanie tych skomplikowanych spraw. W ten sposób odwołania księcia pszczyńskiego powrócą krótko do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Skargi księcia pszczyńskiego, w liczbie około 20, wystosowane do sekretariatu Ligi Narodów, dotyczą przedewszystkiem kwoty 7 milionów złotych, prawomocnie przez wszystkie instancje zasądzonej skarbowi państwa. Dotychczas wszelkie odwołania i wystąpienia ks. pszczyńskiego na tere-

O bezpieczeństwo pracy w budownictwie

Niema prawie dnia, aby w prasie nie pojawiały się wiadomości o nieszczęśliwych wypadkach na budowach. Sezon budowlany jest w pełni; opóźnienie robót spowodu długotrwałego strajku budowlanego wywołuje przyspieszenie prac w obecnym okresie. W gorączkowem tempie pracy zapomina się o najprymitywniejszych za bezpieczeństwo przed wypadkami. Robotnik nasz, skłonny zawsze do brawury, o zabezpieczeniu sam nie pomyśli i wychylny niemal z zadowoleniem karkołomne sztuki. Społeczeństwo jednak nie może obojętnie przyglądać się ludziom spadającym z budowlanych domów, bo, pomijawszy nawet współczucie, któremu powinno się kierować, musi wiedzieć także i to, że za brak dbałości o zdrowie i życie ludzi, pracujących na budowach, płaci się — i to dużo!

Każdy wypadek śmiertelny kosztuje instytucję ubezpieczeniową przeciętnie 12 — 15.000 złotych; każdy wypadek ciężki — który powoduje stałą niezdolność do pracy — 5 — 6.000 zł. Dochodzą do tego jeszcze inne straty, jak koszty leczenia, straty, wywołane przerwami w pracy, utratą zdolności do pracy robotnika poszkodowanego; straty te w sumie wynoszą dwa razy tyle, co koszt ubezpieczenia.

Co roku na terenie Polski zdarza się na budowach około 1.500 wypadków, które pociągają za sobą odszkodowania w postaci rent, a więc wypadków cięższych i śmiertelnych.

Dziennie zatem 4 — 5 osób lamie na budowach ręce lub nogi, ginie lub zostaje okaleczonych na całe życie.

W okresie ożywionego ruchu budowlanego roczne straty spowodu wypadków wynoszą około 24 milionów złotych.

24 miliony złotych rocznie rzuconych w błoto! 24 miliony — to suma, za którą można zbudować około 2.500 nowych domów mieszkalnych lub ułożyć przeszło 200 km. najniebezpieczniejszy szosy!

Najwięcej wypadków zachodzi spowodu wznoszenia rusztowań budowlanych bez niezbędnych ochron i bez zachowania właściwych środków ostrożności. Blisko 50 proc. wszystkich wypadków przy pracy przypada na rusztowania, z czego większość — bardzo ciężkich i śmiertelnych.

Karygodnego zaniedbania na

tym odcinku pracy nie można dłużej tolerować! W cywilizowanym kraju nie wolno mieszkają w domach, budowlanych na trupach!

W celu przyczynienia się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa pracy w budownictwie Instytut Spraw Społecznych zajął się kwestią opracowania norm konstrukcyjnych bezpiecznych rusztowań. W związku z tem ogłoszony został konkurs na pracę o rusztowaniach budowlanych ze stanowiska bezpieczeństwa pracy.

Pomiędzy uczestników konkursu rozdzielone zostaną następujące nagrody:

I — 500 złotych,
II — 300 złotych,
dwie III — po 200 złotych

Ponadto Stowarzyszenie Zawodowych Przenysławców Budowlanych R. P. wznacza dwie dodatkowe premje po 100 złotych dla prac nagrodzonych I-a i II-a nagrodą.

Instytut Spraw Społecznych zwraca się z wezwaniem do tych wszystkich inżynierów, techników i majstrów budowlanych, którzy rozumieją nowoczesne zasady organizacji pracy, którzy doceniają wartość czynnika ludzkiego w pracy, którzy znają nowoczesne zasady kalkulacji w budownictwie i zdają sobie sprawę z ekonomicznego i społecznego znaczenia bezpieczeństwa pracy, aby wzięli jaknajliczniejszy udział w konkursie.

O szczegółach konkursu można poinformować się w Instytucie Spraw Społecznych, Warszawa, ul. Wiejska 19 lub w Redakcji Przeglądu Budowlanego, Warszawa, ul. Widok 22.

Przyjęcie na cześć prof. Schmidta

Z okazji przyjazdu sowieckiej delegacji z prof. Schmidtem na Kongres Geografów w Warszawie odbędzie się w ambasadzie sowieckiej szereg przyjęć dla sfer naukowych. Przyjazd delegacji sowieckiej nastąpi dnia 19 b. m. wieczorem. Prof. Schmidt wygłosi 2 odczyty: jeden na Kongresie Geografów, drugi zaś odczyt publiczny w jednej z sal warszawskich.

Przyjęcie na cześć prof. Schmidta

Z okazji przyjazdu sowieckiej delegacji z prof. Schmidtem na Kongres Geografów w Warszawie odbędzie się w ambasadzie sowieckiej szereg przyjęć dla sfer naukowych. Przyjazd delegacji sowieckiej nastąpi dnia 19 b. m. wieczorem. Prof. Schmidt wygłosi 2 odczyty: jeden na Kongresie Geografów, drugi zaś odczyt publiczny w jednej z sal warszawskich.

Przyjęcie na cześć prof. Schmidta

Z okazji przyjazdu sowieckiej delegacji z prof. Schmidtem na Kongres Geografów w Warszawie odbędzie się w ambasadzie sowieckiej szereg przyjęć dla sfer naukowych. Przyjazd delegacji sowieckiej nastąpi dnia 19 b. m. wieczorem. Prof. Schmidt wygłosi 2 odczyty: jeden na Kongresie Geografów, drugi zaś odczyt publiczny w jednej z sal warszawskich.

Przyjęcie na cześć prof. Schmidta

Z okazji przyjazdu sowieckiej delegacji z prof. Schmidtem na Kongres Geografów w Warszawie odbędzie się w ambasadzie sowieckiej szereg przyjęć dla sfer naukowych. Przyjazd delegacji sowieckiej nastąpi dnia 19 b. m. wieczorem. Prof. Schmidt wygłosi 2 odczyty: jeden na Kongresie Geografów, drugi zaś odczyt publiczny w jednej z sal warszawskich.